

PH061447 : MAJOR PUBLIC HEALTH

KEY WORDS: INSTRUMENT DEVELOPMENT, PRIMARY CARE SERVICES, PERFORMANCE ASSESSMENT, EFFECTIVENESS

NITHRA KITREERAWUTIWONG: DEVELOPING A TOOL TO EVALUATE PRIMARY CARE PERFORMANCE IN DIFFERENT TYPES OF FACILITIES: A CASE STUDY IN PHITSANULOK PROVINCE, THAILAND. THESIS ADVISOR: ASSISTANT PROFESSOR RATANA SOMRONGTHONG, Ph.D. THESIS COADVISORS: VIPAT KURUCHITTHAM, Ph.D.; YONGYUTH PONGSUPAP, M.D., Ph.D.,

280 pp.

There have been several projects aiming to advance primary care services in Thailand, but none focuses on measuring the effectiveness of primary care processes. This study aimed to systematically define the definition of primary care in Thailand, to develop an instrument to measure the effectiveness of primary care, and to determine performance of different types of primary care facilities.

The instrument development model combining qualitative and quantitative approaches divided into two phases: (1) development of questionnaire and (2) evaluation of its psychometric properties and performance scores. In the questionnaire development phase, in-depth interviews, focus group discussions, and Delphi technique were used to extract primary care concepts from 66 participants including providers, community representatives, general population, and national experts. The concepts were then used to generate an instrument or questionnaire items. In the evaluation phase, the instrument was distributed to 627 clients in 4 different types of primary care facilities. Factor analyses were performed to assess and group the questionnaire items. Kruskal-Wallis tests were used to compare scores of each type of primary care facilities.

Seven factors or attributes of primary care emerged from the 62-item instrument are accessibility, patient-centeredness, community participation, continuity of care, accommodation, comprehensiveness, and coordination. Cronbach's alpha of each factor varied from 0.61-0.87 and all the attributes explained 55.5% of the total variation. Significant differences were found in some attributes among various types of primary care facilities. Low-performing types on community participation, continuity of care, and comprehensiveness attributes are urban facilities with nurses and public health workers, urban facilities with a stationed doctor, and urban facilities with a rotating doctor, respectively.

The tool helps identify low-performing facilities so as to appropriately allocate limited resources to needed facilities. Continuous improvement of primary care facilities will ultimately lead to healthier nation.

Field of study Public Health Student's signature _____

Academic year 2009 Advisor's signature _____

Co-Advisor's signature _____

Co-Advisor's signature _____

นิทรา กิจธีระวุฒิวงษ์ : การสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลงานของบริการปฐมภูมิ
 ในสถานบริการปฐมภูมิหลากหลายรูปแบบ กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ประเทศไทย.
 (DEVELOPING A TOOL TO EVALUATE PRIMARY CARE PERFORMANCE IN
 DIFFERENT TYPES OF FACILITIES: A CASE STUDY IN PHITSANULOK PROVINCE,
 THAILAND) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนา สำโรงทอง อ.ที่
 ปริกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ดร. วิวัฒน์ กุรุจิตธรรม, นพ. ดร.ยงยุทธ พงษ์สุภาพ, 280 หน้า.

มีหลากหลายโครงการที่มุ่งพัฒนาบริการปฐมภูมิในประเทศไทย แต่ยังไม่มีการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับ
 การวัดประสิทธิผลของกระบวนการให้บริการในบริการปฐมภูมิ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำนิยาม
 ลักษณะสำคัญของบริการปฐมภูมิในประเทศไทย อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างเครื่องมือวัดประสิทธิผลของ
 กระบวนการให้บริการในบริการปฐมภูมิและเพื่อวัดผลงานของบริการปฐมภูมิในสถานบริการแต่ละประเภท

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการพัฒนาเครื่องมือ 2 ขั้นตอน ผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
 ประกอบด้วย (1) การสร้างเครื่องมือ และ (2) การประเมินคุณภาพของเครื่องมือและการวิเคราะห์คะแนนผลงาน
 ของบริการปฐมภูมิ ขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และเทคนิคเดล
 ฟาย ได้แนวคิดของบริการปฐมภูมิจากผู้เข้าร่วมวิจัย จำนวน 66 คน ประกอบด้วย ผู้ให้บริการ ตัวแทนผู้นำชุมชน
 ประชาชนทั่วไป และผู้เชี่ยวชาญระดับชาติ หลังจากนั้นนำแนวคิดที่ได้ใช้ในการสร้างเครื่องมือหรือข้อคำถาม
 ขั้นตอนของการประเมิน นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 627 คน ในสถานบริการ 4
 รูปแบบที่แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ห้อยประกอบในการประเมินและจัดกลุ่มข้อคำถาม และใช้การทดสอบ
 ของคริสกาลและวัลลิส ในการเปรียบเทียบคะแนนผลงานของสถานบริการปฐมภูมิแต่ละรูปแบบ

ผลจากการวิเคราะห์ห้อยประกอบ ได้ลักษณะสำคัญ 7 ด้าน จากเครื่องมือที่มี 62 ข้อคำถาม ประกอบด้วย
 การเข้าถึงบริการ การดูแลผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมของชุมชน การดูแลต่อเนื่อง สิ่งอำนวยความสะดวก
 บริการแบบผสมผสาน และการประสานงาน ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละด้าน อยู่ในช่วง 0.61-0.87 และลักษณะ
 สำคัญทุกด้านอธิบายค่าความแปรปรวน 55.5% พบความแตกต่างในลักษณะสำคัญของสถานบริการปฐมภูมิ
 หลากหลายรูปแบบ โดยสถานบริการปฐมภูมิที่มีพยาบาลและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการในเขตเมือง สถาน
 บริการปฐมภูมิที่มีแพทย์ประจำในเขตเมือง และสถานบริการปฐมภูมิที่มีแพทย์หมุนเวียนในเขตเมือง มีคะแนน
 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การดูแลอย่างต่อเนื่อง และบริการแบบเบ็ดเสร็จ ในระดับต่ำ ตามลำดับ

เครื่องมือนี้สามารถระบุสถานบริการที่มีคะแนนระดับต่ำ เพื่อช่วยในการกระจายทรัพยากรที่จำกัดลงไป
 ยังสถานบริการที่จำเป็นได้อย่างเหมาะสม เกิดการพัฒนาสถานบริการปฐมภูมิอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนมี
 สุขภาพที่ดียิ่งขึ้น

สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2552 ลายมือ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลายมือ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลายมือ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์ร่วม